

Брюксел, 12 март 2018 г.
(OR. en)

6912/18

FSTR 8
FC 8
REGIO 11
SOC 127
AGRISTR 15
PECHЕ 78
CADREFIN 17

БЕЛЕЖКА ПО ТОЧКИ I/A

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители (II част)/Съвета
Относно:	Заклучения на Съвета относно рационализиране на системата за прилагане и на изпълнението на политиката на сближаване и на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове) за периода след 2020 г. — Приемане

1. На 17 януари 2018 г. председателството представи на държавите членки проект за заключения на Съвета относно рационализиране на системата за прилагане и на изпълнението на политиката на сближаване и на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове) за периода след 2020 г.
2. Работна група „Структурни мерки“ разгледа проекта за заключения на заседанията си от 22 януари, 7 и 20 февруари и 6 март 2018 г. Всички делегации постигнаха съгласие по проекта за заключения в приложението към настоящата бележка посредством процедура на мълчаливо съгласие, която приключи на 9 март 2018 г.
3. Във връзка с горното Комитетът на постоянните представители се приканва да препоръча на Съвета да приеме проекта за заключения на Съвета, представен в приложението към настоящата бележка, като точка А от дневния ред на заседанието си на 12 април 2018 г., посветено на политиката на сближаване.

Проект

Заклучения на Съвета относно рационализиране на системата за прилагане и на изпълнението на политиката на сближаване и на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове) за периода след 2020 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ:

- (1) ПРИПОМНЯ обхвата и целите на политиката на сближаване и на ЕСИ фондовете, определени в член 174 от ДФЕС;
- (2) ПРИПОМНЯ заключенията си от 15 ноември 2017 г. относно полезните взаимодействия и опростяването на политиката на сближаване след 2020 г.¹;
- (3) ПРИПОМНЯ окончателните заключения и препоръки на групата на високо равнище (ГВР) по въпросите на опростяването за периода след 2020 г.²;
- (4) ПРИВЕТСТВА Стратегическия доклад на Комисията за 2017 г. относно изпълнението на европейските структурни и инвестиционни фондове³;
- (5) ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ положителната оценка, дадена в посочения стратегически доклад на новите елементи, въведени през програмния период 2014—2020 г. с оглед на подобряване на прилагането, сред които са предварителните условия, съгласуването със специфичните за всяка държава препоръки, по-изразената насоченост към постигане на резултати и по-добрите полезни взаимодействия с други инструменти; ПРИВЕТСТВА напредъка, постигнат в различните държави членки и области на политиката при подбора на проекти, и ПРИЗОВАВА държавите членки още повече да ускорят изпълнението и изразходването на средствата, за да извлекат максимална полза от приноса на ЕСИ фондовете за ключовите приоритети на Съюза;

¹ Док. 14263/17.

² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/esif-simplification-hlg-proposal-for-policymakers-for-post-2020.

³ Док. 15788/17 + ADD 1.

- (6) Същевременно ОТЧИТА бавното стартиране на програмите през периода 2014—2020 г. и ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ различните причини за забавянето, като късното приемане на правната уредба, сложността на правилата и въвеждането на нови, продължителните процедури за определяне на компетентните органи в държавите членки, както и припокриването между приключването на програмния период 2007—2013 г. и началото на новия програмен период 2014—2020 г.; Поради тази причина СМЯТА, че има още предизвикателства и е необходимо изпълнението на ЕСИ фондовете да бъде значително опростено в периода след 2020 г.;
- (7) ОТБЕЛЯЗВА, че настоящите заключения на Съвета не предопределят резултата от преговорите по бъдещата многогодишна финансова рамка на ЕС или от бъдещи обсъждания на политиката на сближаване след 2020 г.;
- (8) ОСТАВА АНГАЖИРАН с провеждането на редовен политически дебат сред министрите в Съвета по общи въпроси с цел обсъждане на политиката на сближаване и ЕСИ фондовете;

I. Система за управление и контрол, основана на субсидиарността и пропорционалността

- (9) СМЯТА, че системата за прилагане на политиката на сближаване в периода след 2020 г. следва да почива твърдо на принципите на субсидиарност и пропорционалност, като зачита важната роля на компетентните органи на държавите членки и регионите по отношение на програмирането, изпълнението, мониторинга, оценката, контрола и одита; ПОДНОВЯВА призива си към Комисията от ноември 2017 г.⁴ да обмисли въвеждането на опростена система за прилагане, основана на ефективното прилагане на пропорционалността, разчитаща на националните правила и на добре функциониращи национални и регионални системи и отворена за приемане от всички държави членки и региони въз основа на прозрачни, обективни и измерими критерии;
- (10) ПОДЧЕРТАВА, че отговорностите на Комисията и на държавите членки следва да бъдат определени по-ясно, за да се ограничи припокриването между тях;

⁴ Заключение на Съвета „Полезни взаимодействия и опростяване на политиката на сближаване след 2020 г. (док. 14263/17, стр. 6).

- (11) СМЯТА, че без да се засяга възложената на Комисията отговорност съгласно Договорите за изпълнение на бюджета в сътрудничество с държавите членки, Комисията следва да изпълнява следните основни задачи:
- да договаря с държавите членки целите и стратегическите аспекти на програмирането,
 - да наблюдава постиженията и резултатите от програмите, и
 - да гарантира съвместно с държавите членки ефективното и правилно функциониране на системите за управление и контрол, както и доброто финансово управление, като същевременно се търсят начини за прехвърляне на повече отговорности на държавите членки по отношение на оперативните аспекти на изпълнението;
- (12) СМЯТА, че системите за управление и контрол следва да се опират във възможно най-голяма степен на национални правила и органи; ПРИЗОВАВА Комисията, като надлежно отчита нейната отговорност за изпълнението на бюджета, да съсредоточи усилията си предимно върху системните одити, а не върху отделните проекти и контрола на разходите, основната отговорност за които следва да се носи от държавите членки;
- (13) В допълнение СМЯТА, че за системи, които са доказали, че работят добре през програмния период 2014—2020 г. и не са претърпели сериозни промени през новия период, не следва повторно да се провеждат процедури по определяне;
- (14) СМЯТА, че извършваните от Комисията одити следва да са основани на риска и на подхода за единен одит с цел да се избегне свръходитирането; НАСЪРЧАВА също държавите членки да прилагат основан на риска подход към проверките на управлението, като наблягат на проверките там, където са най-необходими, и избягват разширения контрол, който обхваща всички компоненти на отделните заявления за плащане;
- (15) СМЯТА, че сегашната система на ежегодно приемане на счетоводните отчети следва да се преразгледа, за да се обмислят начини за намаляване на административната тежест;

II. Опростено законодателство и гъвкаво програмиране

- (16) ИЗТЪКВА ОТНОВО, че опростяването на правилата е от основно значение за съвременното изпълнение на ЕСИ фондовете и за постигането на повече и по-добри резултати от политиката, като същевременно се подобрява нейната видимост; СМЯТА, че следва да се извърши опростяване както на равнището на ЕС, така и на национално равнище;
- (17) СМЯТА, че правната уредба след 2020 г. следва да предвижда по-широко прилагане на националното законодателство навсякъде, където е възможно, да е гъвкава и насочена предимно към основните елементи на управлението на ЕСИ фондовете; следва да се избягва определянето на подробни разпоредби за всички видове случаи, на дерогации и насоки;
- (18) СМЯТА също, че правната уредба на ЕС след 2020 г. следва, при целесъобразност и зачитане на особеностите на различните фондове, да гарантира хармонизиране на правилата, процедурите и определенията, приложими за различните фондове при пряко и споделено управление; не следва да има припокриване между съдържанието на различните регламенти и, когато е целесъобразно въз основа на предходния опит, следва да бъдат запазени елементи от действащата рамка, за да се осигури приемственост;
- (19) ПРИПОМНЯ позицията си, изложена в заключенията от ноември 2017 г.⁵, че прилагането и контролът върху спазването на правилата за конкуренция, необходими за функционирането на вътрешния пазар, следва да осигурят еднакво третиране на сходни проекти в целия бюджет на ЕС, независимо от метода на управление, като същевременно се отчитат особеностите на секторите на селското стопанство и рибарството;
- (20) ПОДЧЕРТАВА, че такава хармонизация на правилата, на които се подчиняват ЕСИ фондовете, има значение за създаването на полезни взаимодействия в резултат от използването на различни инструменти, при което пълноценно се реализира техният потенциал; СМЯТА, че целите на отделните инструменти на ЕС следва да се дефинират добре, за да се разграничат те по-ясно; следва да се задълбочи подходът, основан на многофондовите програми, чрез създаване на по-гъвкава програмна структура, която позволява да се съчетае намесата на различни ЕСИ фондове, но прилагането на този подход следва, както досега, да не бъде задължително;

⁵ Док. 14263/17, стр. 3.

- (21) СМЯТА, че в споразуменията за партньорство следва да се разглеждат предимно основните цели и общите стратегически аспекти, отнасящи се до всички ЕСИ фондове, и да не се преповтаря съдържанието на програмите, които от своя страна следва да третираат главно оперативните аспекти; освен това форматът на споразуменията за партньорство и програмите следва значително да се съкрати и оптимизира и да се сведе до тези основни аспекти, които трябва да бъдат съгласувани между държавите членки, управляващите органи и Комисията; следва да се проучи възможността за обединяване на споразуменията за партньорство и програмите при държавите членки и регионите с малко програми или малко разпределени средства;
- (22) СМЯТА, че следва да се проявява по-голяма гъвкавост при програмирането и препрограмирането, така че държавите членки и регионите да могат да намерят отговор на специфичните си нужди в рамките на тематичния обхват на политиката на сближаване;
- (23) ПРИКАНВА Комисията да обмисли какви начини на действие могат да бъдат предложени на държавите членки и регионите с цел бърза реакция при непредвидени обстоятелства, преформулиране на целите на програмите и тяхното бързо изменение;
- (24) СМЯТА, че в рамките на програмния период след 2020 г. следва по-широко да се използват опростени варианти за разходите, и ПРИЗОВАВА Комисията да проучи възможността за по-активното им използване, включително за проекти, които са предмет на обществена поръчка;
- (25) ПРИЗОВАВА Комисията да продължи да полага усилия за разработването и по-широкото използване на стандартни опростени варианти за разходите и плащанията, в случай че са изпълнени определени условия, на възможно най-ранен етап в процеса на програмиране и в тясно сътрудничество с държавите членки;
- (26) ПОДЧЕРТАВА, че одиторите имат важна роля в помощ на държавите членки за предотвратяване на грешки и избягване на липса на правна сигурност при прилагането на опростени варианти за разходите и ПРЕДЛАГА на Комисията и държавите членки да дадат възможност на одиторите да участват в разработването на правила за периода след 2020 г. чрез препоръки, когато е целесъобразно;

- (27) ПРИЗОВАВА Комисията да работи по опростена система от показатели с хармонизирана методология, терминология и определения, което би позволило по-лесно да се събират данни за оценка на резултатите от политиката на сближаване и ЕСИ фондовете, като същевременно ще се опрости докладването;

III. Плавен преход между програмните периоди

- (28) ПРИЗОВАВА Комисията да представи законодателните си предложения за периода след 2020 г. възможно най-скоро след като бъде внесено предложението за бъдещата многогодишна финансова рамка на ЕС и да продължи тясното си сътрудничество и обмена с държавите членки по основните елементи на планирането и прилагането на политиката по време на подготвителния процес на новата правна уредба;
- (29) СМЯТА, че с оглед на улесняването и ускоряването на изпълнението през следващия програмен период държавите членки и Комисията следва да започнат подготовка за следващите програми възможно най-скоро, което ще позволи вземането на обвързващи решения по програмите да се доближи максимално във времето до приемането на правната уредба на ЕС;
- (30) СМЯТА, че в новите правни актове следва да се предвидят инструменти — например „постепенност“ — които да позволяват известна приемственост по отношение на тези дългосрочни инвестиции, при които приоритетите, логиката на намесата, подпомаганите действия и др. не са се променили, и чието изпълнение попада в обхвата на два програмни периода;

IV. Бъдещото използване на финансовите инструменти

- (31) СМЯТА, че макар използването на финансови инструменти следва да остане факултативно, разпоредбите за финансовите инструменти за периода след 2020 г. следва да насърчават държавите членки и регионите да ги използват, където и когато това се счита за целесъобразно;

- (32) ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ, че основната цел на финансовите инструменти, подкрепяни от ЕСИ фондовете, е да се постигнат целите на политиката, и ПОДЧЕРТАВА, че тази подкрепа следва да избягва дублирането с инструменти за финансиране, които вече са налични на пазара; СМЯТА, че създаването, изпълнението и докладването във връзка с финансовите инструменти следва да бъдат значително опростени; наред с това съчетаването на финансови инструменти и безвъзмездни средства следва да става много по-лесно през следващия програмен период;
- (33) СМЯТА, че следва да се гарантират равноправни условия за различните финансови инструменти при пряко и споделено управление;

V. Териториален подход

- (34) СМЯТА, че интегрираният подход е основен компонент на ЕСИ фондовете; ПРИЗНАВА, че териториалните инструменти от периода 2014—2020 г., като интегрираните териториални инвестиции, воденото от общностите местно развитие и смесените приоритетни оси, следва да се запазят и след 2020 г.; независимо от спецификата на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), прилагането на тези инструменти следва да не е задължително, да се основава на интегрирани териториални стратегии и значително да бъде опростено с цел да се улесни изпълнението на инструментите и те да се адаптират по-добре към социално-икономическото развитие на даден вид територия, като по този начин към осъществяването на публичните политики могат да се привлекат различни структури, без това да води до прекомерна административна тежест;
- (35) ПРИВЕТСТВА съобщението на Комисията „Насърчаване на растежа и сближаването в граничните региони на ЕС“⁶ и ВЗЕМА НАДЛЕЖНО ПОД ВНИМАНИЕ набелязаните в него предложения за по-нататъшни действия на ЕС за улесняване на трансграничното сътрудничество, включително след 2020 г., и ПРИЗОВАВА Комисията да проучи възможностите за разширяване на тези проучвания, за да бъдат обхванати морските и други външни граници на ЕС, според случая;

⁶ Док. 12419/17 + ADD 1.

- (36) ОТБЕЛЯЗВА европейската добавена стойност на европейското териториално сътрудничество и ИЗТЪКВА, че трансграничното, транснационалното и междурегионалното териториално сътрудничество, включително през морските граници и с трети страни, следва да са неразделна част от политиката на сближаване и след 2020 г., като същевременно следва да бъде улеснено изпълнението на програмите по Interreg, за да се увеличи въздействието им;
- (37) ПРИВЕТСТВА съобщението на Комисията относно интелигентната специализация, озаглавено „Засилване на иновациите в европейските региони: стратегии за стабилен, приобщаващ и устойчив растеж“⁷, в т.ч. пилотните действия за изпробване на нови подходи за междурегионални иновационни проекти и за регионите в индустриален преход, както и действията в полза на по-слабо развитите региони;
- (38) ПРИВЕТСТВА доклада на Комисията относно програмата на ЕС за градовете⁸ и ПРИЗНАВА, че с тази програма беше въведен нов модел на партньорство и пряк диалог между градските органи, националните и европейските институции и други заинтересовани страни с цел преодоляване на общите предизвикателства, пред които са изправени градовете; ПРИЗОВАВА Комисията и държавите членки да продължават да играят активна роля за изпълнението на програмата на ЕС за градовете; ОЧАКВА следващия доклад на Комисията за изпълнението на програмата на ЕС за градовете;
- (39) ПРИВЕТСТВА съобщението на Комисията „Засилено и обновено стратегическо партньорство с най-отдалечените региони на ЕС“⁹ и ПРИКАНВА Комисията да продължи работата по специфични мерки за най-отдалечените региони в съответствие с член 349 от ДФЕС, насочени към специалните нужди и възможности на тези територии;
- (40) ПРИКАНВА Комисията да продължи да работи по специфични мерки за селските райони, районите, засегнати от индустриалния преход, както и тези, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните райони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските райони, в съответствие с член 174 от ДФЕС.

⁷ Док. 11426/17 + ADD 1.

⁸ Док. 14599/17.

⁹ Док. 13715/17 + ADD 1—3.